

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

10. července 2014*

„Ochrana zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele — Směrnice 2008/94/ES — Působnost — Nárok na odškodnění zaměstnavatele od členského státu z titulu mezd uhrazených zaměstnanci během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění tohoto zaměstnance po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po podání žaloby zpochybňující propuštění — Neexistence nároku na odškodnění v případě neplatných propuštění — Subrogace práva na odškodnění zaměstnavatele na jeho zaměstnance v případě dočasné platební neschopnosti zaměstnavatele — Diskriminace zaměstnanců, kteří byli propuštěni neplatně — Listina základních práv Evropské unie — Působnost — Článek 20“

Ve věci C-198/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Juzgado de lo Social no 1 de Benidorm (Španělsko) ze dne 21. února 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 16. dubna 2013, v řízení

Víctor Manuel Julian Hernández,

Chems Eddine Adel,

Jaime Morales Ciudad,

Bartolomé Madrid Madrid,

Martín Selles Orozco,

Alberto Martí Juan,

Said Debbaj

proti

Reino de España (Subdelegación del Gobierno de España en Alicante),

Puntal Arquitectura SL,

Obras Alteamar SL,

Altea Diseño y Proyectos SL,

Ángelovi Muñozovi Sánchezovi,

Vicente Orozcovi Mirovi,

* Jednací jazyk: španělština.

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, E. Juhász, A. Rosas, D. Šváby a C. Vajda, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. března 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za V. M. Juliana Hernández, C. Eddina Adela, J. Moralese Ciudadada, B. Madrida Madrida, M. Sellese Orozca, A. Martina Juana a S. Debbaje F. Van de Velde Moorsem, abogado,
- za španělskou vládu M. García-Valdecasas Dorrego, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi R. Vidalem Puigem, jako zmocněncem,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele (Úř. věst. L 283, s. 36) a článku 20 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi V. M. Julianem Hernándezem, C. Eddinem Adelem, J. Moralesem Ciudadem, B. Madridem Madridem, M. Sellesem Orozcou, A. Martínem Juanem a S. Debbajem na straně jedné a Reino de España (Subdelegación del Gobierno de España en Alicante) [Španělským královstvím (Subdelegací španělské vlády v Alicante), dále jen „Subdelegación“], jakož i Puntal Arquitectura SL, Obras Alteamar SL, Altea Diseño y Proyectos SL, Á. Muñozem Sánchezem a V. Orozcem Mirem na straně druhé ve věci platby částky ve výši odpovídající částce mezd žalobců ve věci v původním řízení, které se staly splatnými během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění těchto žalobců, po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po dni podání jejich žaloby týkající se zpochybnění propuštění až do dne doručení rozsudku konstatujícího neplatnost těchto propuštění.

Právní rámec

Unijní právo

3 Body 3 a 7 odůvodnění směrnice 2008/94 uvádějí:

„(3) Je nezbytné přijmout předpisy na ochranu zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele a pro zaručení jejich minimální ochrany, především pro zaručení úhrady jejich nesplacených pohledávek, s ohledem na nezbytnost vyrovnaného hospodářského a sociálního rozvoje ve Společenství. Za tím účelem by členské státy měly zřídit instituce zajišťující úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců.

[...]

(7) Členské státy mohou stanovit omezení odpovědnosti záručních institucí, které však musí být slučitelné se sociálním cílem této směrnice, a mohou vzít v úvahu rozdílné výše pohledávek.“

4 Článek 1 odst. 1 směrnice 2008/94 stanoví, že „[t]ato směrnice se vztahuje na pohledávky zaměstnanců vznikající z pracovních smluv nebo pracovních poměrů vůči zaměstnavatelům, kteří se nacházejí v platební neschopnosti ve smyslu čl. 2 odst. 1“.

5 Článek 2 uvedené směrnice zní následovně:

„1. Pro účely této směrnice je zaměstnavatel považován za platebně neschopného, pokud bylo na základě platební neschopnosti zaměstnavatele požádáno o zahájení kolektivního řízení podle příslušných právních a správních předpisů členského státu, jehož součástí je částečné nebo úplné zabavení aktiv zaměstnavatele a jmenování likvidátora nebo osoby s podobnou funkcí, pokud orgán, který je příslušný na základě zmíněných právních a správních předpisů,

a) buď rozhodl o zahájení řízení;

b) nebo konstatoval konečné zavření podniku nebo provozovny zaměstnavatele a nedostatek volných aktiv opravňujících k zahájení řízení.

2. Tato směrnice se nedotýká vnitrostátního práva, pokud jde o definice pojmů ‚zaměstnanec‘, ‚zaměstnavatel‘, ‚odměna‘, ‚nabytá práva‘ a ‚nabývaná práva‘.

[...]

4. Tato směrnice nebrání členským státům v rozšíření ochrany zaměstnanců i na jiné situace platební neschopnosti, například na situace, kdy skutečně došlo k trvalému zastavení výplat, zjištěné v rámci jiných řízení, než jsou řízení zmíněná v odstavci 1, která jsou stanovena ve vnitrostátním právu.

[...]“

6 Článek 3 téže směrnice stanoví:

„Členské státy přijmou opatření nezbytná k tomu, aby záruční instituce zajišťovaly, s výhradou článku 4, úhradu nesplacených pohledávek zaměstnanců, které vyplývají z pracovních smluv nebo z pracovních poměrů, včetně, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, odstupného při skončení pracovního poměru.

Záruční instituce přebírá nesplacené mzdové pohledávky za období přede dnem určeným členským státem nebo případně po něm.“

7 Článek 4 odst. 1 a 2 směrnice 2008/94 stanoví:

„1. Členské státy mohou omezit povinnost záručních institucí uvedených v článku 3 uhradit pohledávky.

2. Pokud členské státy využijí možnosti podle odstavce 1, stanoví lhůtu, během níž musí záruční instituce uhradit nesplacené pohledávky. Tato lhůta nesmí být kratší než období pokrývající odměnu za tři poslední měsíce pracovního poměru přede dnem uveden[ý]m v čl. 3 druhém pododstavci nebo po něm.

Členské státy mohou zahrnout toto tříměsíční minimální období do referenčního období v délce nejméně šesti měsíců.

Členské státy, které stanoví referenční období v délce nejméně osmnáct měsíců, mohou omezit lhůtu, během níž musí záruční instituce uhradit nesplacené pohledávky, na osm týdnů. V tom případě se pro výpočet minimálního období použijí období nejpříznivější pro zaměstnance.“

8 Článek 5 uvedené směrnice stanoví:

„Členské státy upraví podrobnosti organizace, financování a fungování záručních institucí [...]

[...]“

9 Podle čl. 11 prvního pododstavce téže směrnice se tato směrnice „nedotýká možnosti členských států uplatňovat nebo přijímat právní a správní předpisy, které jsou pro zaměstnance příznivější“.

Španělské právo

Ústava

10 Článek 121 ústavy stanoví, že „[š]kody způsobené justičním omylem, jakož i škody, které jsou důsledkem abnormálního fungování soudní správy, zakládají nárok na odškodnění k tíži státu v souladu se zákonem“.

Statut zaměstnanců

11 Článek 33 konsolidovaného znění zákona o statutu zaměstnanců (texto refundido de la Ley del Estatuto de los Trabajadores), přijatého královským legislativním nařízením 1/1995 (Real Decreto Legislativo 1/1995) ze dne 24. března 1995 (BOE č. 75 ze dne 29. března 1995, s. 9654), ve znění platném v době rozhodné z hlediska skutečností v původním řízení (dále jen „statut zaměstnanců“), zní takto:

„1. Záruční mzdový fond, autonomní instituce spadající pod Ministerstvo práce a sociálního zabezpečení, která je právníckou osobou a má způsobilost k právním úkonům s ohledem na dosažení svých cílů, vyplácí zaměstnancům částky mezd, které jim nemohly být vyplaceny z důvodu platební neschopnosti jejich zaměstnavatele nebo kolektivního řízení o vypořádání pasiv, které vůči němu probíhá.

Pro účely předcházejícího pododstavce se za mzdu považuje částka, která je jako taková uznána ve smírčím aktu, nebo v soudním rozhodnutí pro všechny tituly uvedené v čl. 26 odst. 1, jakož i mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění propouštění v případech stanovených zákonem, aniž by Fond mohl na každý jednotlivý titul vyplatit společně nebo odděleně částku vyšší, než je částka vyplývající z vynásobení trojnásobku minimální meziprofesionální denní mzdy, včetně poměrné částky prémie, počtem dní neuhrazené mzdy, a to maximálně sto padesát dnů.

2. V případech uvedených v předcházejícím odstavci záruční mzdový fond vyplácí odškodnění přiznané rozsudkem, usnesením, soudním smírčím aktem nebo správním rozhodnutím ve prospěch zaměstnanců v důsledku propuštění nebo ukončení smluv v souladu s články 50, 51 a 52 tohoto zákona nebo ukončení smluv v souladu s článkem 64 zákona 22/2003 ze dne 9. července 2003 o úpadku, jakož i odškodnění v případě ukončení dočasných smluv nebo smluv na dobu určitou v případech stanovených zákonem. Ve všech případech k této platbě dochází v maximální výši jedné roční mzdy, přičemž denní mzda, která slouží jako základ pro výpočet, nemůže přesáhnout trojnásobek minimální meziprofesionální mzdy, včetně poměrné částky prémie.

[...]

6. Pro účely tohoto článku se má za to, že je zaměstnavatel v platební neschopnosti, jestliže mzdové pohledávky, které měly být uhrazeny podle formy stanovené zákonem o řízení v oblasti pracovního práva, uhrazeny být nemohly. [...]"

12 Článek 53 statutu zaměstnanců, nadepsaný „Forma a účinky ukončení pracovní smlouvy nebo pracovního poměru z objektivních důvodů“, stanoví:

„1. Přijetí dohody o ukončení pracovní smlouvy nebo pracovního poměru v rámci ustanovení předcházejícího článku je podmíněno dodržením následujících skutečností:

- a) Písemné oznámení důvodu propuštění zaměstnanci.
- b) Zaplacení zaměstnanci v tentýž okamžik, kdy došlo k písemnému oznámení, odškodnění odpovídajícího dvaceti dnům za každý odpracovaný rok, přičemž toto odškodnění je vypočítáno poměrně podle počtu měsíců pro období kratší než jeden rok, a to maximálně dvanáct měsíčních mezd.

[...]

4. Jestliže zaměstnavatel nesplní podmínky stanovené v odst. 1 tohoto článku nebo jestliže je jeho rozhodnutí o ukončení pracovní smlouvy odůvodněno jedním z důvodů, které ústava nebo zákon kvalifikuje jako diskriminační, a z tohoto důvodu zakázané, nebo jestliže k propuštění došlo v rozporu se základními právy a veřejnými svobodami zaměstnance, je rozhodnutí o ukončení pracovní smlouvy neplatné, přičemž tuto neplatnost musí soudce určit i bez návrhu. [...]

[...]"

13 Článek 55 odst. 6 písm. c) uvedeného statutu uvádí:

„V případě neplatného propuštění dojde k okamžitému opětovnému zaměstnání zaměstnance a k zaplacení neuhrazené mzdy.“

14 Článek 56 odst. 1 téhož statutu stanoví:

„Pokud je propuštění prohlášeno za neoprávněné, zaměstnavatel ve lhůtě pěti dnů od doručení rozsudku buď opětovně zaměstnance zaměstná, přičemž mu vyplatí nedoplatky mzdy uvedené v tomto odst. 1 písm. b), nebo vyplatí následující částky, které stanoví rozsudek, a sice:

- a) Odškodnění odpovídající čtyřiceti pěti dnům mzdy za každý odpracovaný rok, přičemž období kratší než jeden rok jsou zohledněna poměrně na měsíčním základě až do maximální výše čtyřicet dva měsíčních mezd.
- b) Částku rovnající se součtu dlužných mezd ode dne propuštění až do doručení rozsudku, kterým se prohlašuje neoprávněnost uvedeného propuštění, nebo až do doby, než si zaměstnanec najde jiné zaměstnání, pokud najde toto zaměstnání před vyhlášením rozsudku a pokud zaměstnavatel předloží důkaz o částkách vyplacených zaměstnanci, jsou odečteny od těchto nedoplatek mzdy“.

15 Článek 57 odst. 1 statutu zaměstnanců stanoví:

„Jestliže je rozsudek konstatující neoprávněnost propuštění vyhlášen více než šedesát pracovních dní po dni podání návrhu, může zaměstnavatel po státu požadovat zaplacení částky uvedené v čl. 56 odst. 1 písm. b) přiznané zaměstnanci, odpovídající období přesahujícímu uvedenou lhůtu šedesáti dnů.“

LPL

16 Článek 116 konsolidovaného znění zákona o řízení v pracovních věcech (texto refundido de la Ley de Procedimiento Laboral), přijatého královským legislativním nařízením 2/1995 (Real Decreto Legislativo 2/1995) ze dne 7. dubna 1995 (BOE č. 86 ze dne 11. dubna 1995, s. 10695), ve znění platném v rozhodné době z hlediska skutečností v původním řízení (dále jen „LPL“), stanoví:

„1. Jestliže mezi dnem podání návrhu zpochybňujícího propuštění a dnem vyhlášení rozsudku Juzgado nebo soudu konstatujícího poprvé neoprávněnost uvedeného propuštění uběhlo více než šedesát pracovních dní, může zaměstnavatel požadovat od státu náhradu mezd vyplacených zaměstnanci po uplynutí této lhůty, jakmile rozsudek nabude právní moci.

2. V případě dočasné platební neschopnosti zaměstnavatele může zaměstnanec mzdy uvedené v předcházejícím odstavci, které nebyly vyplaceny zaměstnavatelem, požadovat přímo od státu.“

17 Článek 279 odst. 2 LPL uvádí:

„Ve třech následujících dnech vydá soud usnesení, v němž s výjimkou případů, kdy není prokázána žádná z obou okolností uváděných účastníkem řízení, který požaduje úhradu:

- a) konstatuje ukončení pracovního poměru ke dni vydání uvedeného usnesení;
- b) přizná zaměstnanci úhradu odškodnění uvedeného v čl. 110 odst. 1 tohoto zákona [...];
- c) uloží zaměstnavateli, aby uhradil nevyplacené mzdy ode dne doručení rozsudku prohlašujícího poprvé neoprávněnost propuštění do dne vydání výše uvedeného usnesení.“

18 Článek 284 LPL stanoví:

„Aniž jsou dotčena ustanovení předcházejících článků, jestliže se prokáže, že opětovné zaměstnání zaměstnance není možné z důvodu ukončení činnosti nebo uzavření podniku zaměstnavatele, vydá soud usnesení, v němž konstatuje ukončení pracovního poměru ke dni vydání tohoto usnesení a přizná zaměstnanci úhradu mezd a odškodnění, které zbývá uhradit a je uvedeno v čl. 279 odst. 2.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 19 Dne 16. prosince 2008 žalobci ve věci v původním řízení podali u Juzgado de lo Social no 1 de Benidorm žalobu na zpochybnění svého propuštění proti svým zaměstnavatelům, a sice společnostem Puntal Arquitectura SL, Obras Alteamar SL, Altea Diseño y Proyectos SL, jakož i A. Muñozovi Sánchezovi a V. Orozcovi Mirovi.
- 20 Uvedený soud svým rozsudkem ze dne 2. října 2009 konstatoval neplatnost těchto propuštění a prohlásil, že pracovní poměr mezi žalobci ve věci v původním řízení a společnostmi Obras Alteamar SL a Altea Diseño y Proyectos SL je ukončen z důvodu ukončení jejich činností. Na základě tohoto rozsudku bylo oběma těmito společnostmi uloženo, aby žalobcům ve věci v původním řízení uhradily odstupné a mzdy splatné od jejich propuštění, a to i po dobu řízení týkajícího se zpochybnění těchto propuštění. Na základě tohoto rozsudku tentýž soud rovněž uložil Fondo de Garantía Salarial (záruční mzdový fond, dále jen „Fogasa“), aby podpůrně zajistil výplatu těchto částek do výše zákonem stanovených horních hranic.
- 21 Dne 11. června 2010 bylo vyhlášeno, že uvedené společnosti jsou v dočasné platební neschopnosti.
- 22 Žalobci ve věci v původním řízení se bezúspěšně domáhali výkonu rozsudku Juzgado de lo Social no 1 de Benidorm ze dne 2. října 2009 proti těmto společnostem a poté požádali Fogasa o výplatu částek stanovených v tomto rozsudku do výše zákonem stanovených horních hranic.
- 23 Následně tito žalobci ve věci v původním řízení požádali Subdelegación, aby uhradila částku ve výši odpovídající výši mezd splatných během řízení týkajícího se zpochybnění jejich propuštění, a to po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po dni podání jejich žaloby na zpochybnění propuštění až do dne doručení rozsudku konstatujícího neplatnost těchto propuštění. Subdelegación tuto žádost zamítla rozhodnutím ze dne 9. listopadu 2010 na základě toho, že podle uvedeného rozsudku jsou uvedená propuštění nikoli neoprávněná, ale neplatná.
- 24 Dne 25. listopadu 2010 žalobci ve věci v původním řízení předložili u Juzgado de lo Social n °1 de Benidorm proti uvedenému rozhodnutí žalobu, jíž se domáhali, aby bylo Subdelegación uloženo zaplatit uvedenou částku.
- 25 Vzhledem k tomu, že vnitrostátní právní předpisy stanoví, že španělský stát vyplácí mzdy splatné po 60. dni následujícím po datu podání žaloby na zpochybnění propuštění pouze v případech, kdy je propuštění prohlášeno za neoprávněné, s vyloučením případů, kdy je konstatována neplatnost propuštění, si předkládající soud klade otázku, zda je toto rozdílné zacházení mezi neoprávněně propuštěnými zaměstnanci a zaměstnanci, kteří byli propuštěni neplatně, třeba považovat za zacházení v rozporu s článkem 20 Listiny.
- 26 V tomto ohledu uvedený soud upřesňuje, že podle vnitrostátních právních předpisů hlavní rozdíl mezi neoprávněným propuštěním a neplatným propuštěním spočívá v tom, že v prvním případě může zaměstnavatel ukončit pracovní smlouvu zaměstnance a vyplatit mu odškodnění, spíše než zaměstnance znovu zaměstnat, zatímco ve druhém případě má zaměstnavatel povinnost zaměstnance znovu zaměstnat. V případě ukončení činnosti zaměstnavatele by však vnitrostátní soud mohl povinnost znovu zaměstnat zaměstnance, jehož propuštění je prohlášeno za neplatné, nahradit

povinností vyplacení odškodnění po konstatování ukončení pracovní smlouvy. Ve všech těchto případech je zaměstnavatel povinen uhradit zaměstnanci mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění.

- 27 Pokud jde o povinnost španělského státu vyplácet mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po datu podání žaloby na zpochybnění propuštění, předkládající soud uvádí, že podle judikatury Tribunal Supremo (Nejvyššího soudu) je hlavní osobou těžící z této povinnosti zaměstnavatel, který nemá nést důsledky určitých soudních průtahů. Zaměstnanci, kterým nebyla uhrazena mzda, mohou pouze v případě subrogace tohoto práva zaměstnavatele v situaci jeho platební neschopnosti požádat přímo španělský stát o její výplatu na základě čl. 116 odst. 2 LPL. Vzhledem k tomu, že zaměstnavatel nemůže požádat španělský stát o platbu mezd uhrazených v případě neplatného propuštění, nemohou zaměstnanci dotčení takovým propuštěním na základě subrogace práv jejich zaměstnavatele v platební neschopnosti uplatnit pohledávku vůči státu z titulu mezd, které jim nebyly vyplaceny.
- 28 Za těchto podmínek se Juzgado de lo Social no 1 de Benidorm rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Spadá pravidlo vyplývající z ustanovení článku 57 [statutu zaměstnanců] ve spojení s čl. 116 odst. 2 [LPL], na základě něhož [španělský] stát platí přímo zaměstnancům v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění jejich propuštění po uplynutí 60. [...] pracovního dne následujícího po podání žaloby k příslušnému soudu, do působnosti [směrnice 2008/94], konkrétně pod ustanovení čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 3 a 4, jakož i článků 3, 5 a 11 této směrnice?
- 2) V případě, že Soudní dvůr na první otázku odpoví kladně, je třeba praxi, podle které [španělský] stát platí přímo zaměstnancům v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění jejich propuštění po uplynutí 60. [...] pracovního dne následujícího po podání žaloby, avšak pouze v případech propuštění, která soud prohlásil za neoprávněná, s vyloučením případů propuštění, která soud prohlásil za neplatná, považovat za praxi v rozporu s článkem 20 [Listiny] a v každém případě s obecnou zásadou rovnosti a zákazu diskriminace v unijním právu [...]?
- 3) Stejně tak je možné, aby takový soud, jako je předkládající soud, nepoužil pravidlo umožňující [španělskému] státu zaplatit přímo zaměstnancům v případě platební neschopnosti jejich zaměstnavatele mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění jejich propuštění po uplynutí 60. [...] pracovního dne následujícího po podání žaloby, avšak pouze v případech propuštění, která soud prohlásil za neoprávněná, s vyloučením případů propuštění, která soud prohlásil za neplatná, pokud mezi oběma případy nebyl konstatován žádný objektivní rozdíl [pokud jde o] mzdy splatné během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění?“

K předběžným otázkám

- 29 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž zaměstnavatel může požádat dotčený členský stát o úhradu mezd splatných během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po podání žaloby a podle níž, jestliže zaměstnavatel tyto mzdy neuhradil a nachází se v situaci dočasné platební neschopnosti, může dotčený zaměstnanec v důsledku zákonné subrogace požádat přímo tento stát o platbu uvedených mezd, spadá do působnosti směrnice 2008/94, zda článek 20 Listiny brání této právní úpravě v rozsahu, v němž se použije pouze v případě neoprávněného propuštění, s vyloučením případů neplatného propouštění, a zda vnitrostátní soud, jemuž je předložena žaloba proti neplatnému propuštění, může uvedenou právní úpravu ponechat nepoužitou.

- 30 Úvodem je třeba uvést, že ačkoli členský stát může označit sám za nositele povinnosti platby mzdových pohledávek zaručených na základě směrnice 2008/94 (v tomto smyslu viz rozsudek Gharehveran, C-441/99, EU:C:2001:551, bod 39), Španělské království zřídilo Fogasa jakožto záruční instituci v souladu s touto směrnicí. Ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, že v souladu s článkem 33 statutu zaměstnanců uhradil Fogasa žalobcům ve věci v původním řízení mzdy splatné zejména během řízení týkajícího se zpochybnění jejich propuštění a odstupné, které nebyly zaplacené jejich zaměstnavateli v situaci platební neschopnosti, ve výši zákonem stanovených horních hranic. Z tohoto spisu rovněž vyplývá, že tyto platby Fogasa splnily povinnost minimální ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, kterou ukládá směrnice 2008/94, což nicméně přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 31 Otázky se týkají pouze práva, vyplývajícího z článku 57 statutu zaměstnanců a z článku 116 LPL, požádat španělský stát o výplatu mezd splatných po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po datu zahájení řízení týkajícího se zpochybnění propuštění a okolnosti, že toto právo je stanoveno pouze v případech neoprávněných propuštění, a nikoli v případech neplatných propuštění.
- 32 Je třeba uvést, že tato ustanovení španělského práva musejí být posuzována ve světle článku 20 Listiny za podmínky, že spadají do působnosti směrnice 2008/94. Na základě čl. 51 odst. 1 Listiny jsou totiž její ustanovení určena členskými státy, výhradně pokud uplatňují právo Unie. Podle odst. 2 téhož článku Listina nerozšiřuje oblast působnosti práva Unie nad rámec pravomocí Unie, ani „nevytváří žádnou novou pravomoc či úkol pro Unii, ani nemění pravomoc a úkoly stanovené ve Smlouvách“. Soudnímu dvoru tak přísluší podat výklad práva Unie s ohledem na Listinu v mezích pravomocí přiznaných Unii (rozsudky McB., C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, bod 51; Dereci a další, C-256/11, EU:C:2011:734, bod 71, jakož i Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, bod 20).
- 33 Jak vyplývá z vysvětlení vztahujících se k článku 51 Listiny, která musejí být náležitě zohledněna na základě čl. 52 odst. 7 Listiny, pojem uplatňování stanovený v tomto článku 51 potvrzuje judikaturu Soudního dvora týkající se použitelnosti základních práv Unie jakožto obecných zásad unijního práva, která byla vypracována před vstupem Listiny v platnost (rozsudky Wachauf, 5/88, EU:C:1989:321, ERT, C-260/89, EU:C:1991:254, a Annibaldi, C-309/96, EU:C:1997:631), podle níž se povinnost respektovat základní práva zaručená v unijním právním řádu ukládá členskými státy pouze v případě, že jednájí v rámci působnosti práva Unie (v tomto smyslu viz rozsudek Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 18).
- 34 V tomto ohledu je nutno připomenout, že pojem „uplatňování práva Unie“ ve smyslu článku 51 Listiny předpokládá existenci určitého stupně souvislosti mezi aktem práva Unie a dotčeným vnitrostátním opatřením, která jde nad rámec příbuznosti dotyčných oblastí nebo nepřímého dopadu jedné oblasti na druhou (v tomto smyslu viz rozsudky, které byly vydány před vstupem Listiny v platnost, Defrenne, 149/77, EU:C:1978:130, body 29 až 32; Kremzow, C-299/95, EU:C:1997:254, body 16 a 17; Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709, bod 75, jakož i rozsudek Siragusa, EU:C:2014:126, bod 24).
- 35 Soudní dvůr zejména dospěl k závěru, že základní práva Unie nelze uplatnit na vnitrostátní právní úpravu z důvodu skutečnosti, že unijní ustanovení v dotyčné oblasti neukládala členskými státy žádnou specifickou povinnost ohledně situace dotčené v původním řízení (viz rozsudky Maurin, C-144/95, EU:C:1996:235, body 11 a 12, jakož i Siragusa, EU:C:2014:126, body 26 a 27).
- 36 Z téhož hlediska již Soudní dvůr rozhodl, že článek 13 ES (nyní článek 19 SFEU) nemůže jako takový způsobit, že vnitrostátní opatření, které nespadá do rámce opatření přijatých na základě tohoto článku, bude spadat do působnosti práva Unie pro účely uplatnění základních práv Unie jakožto obecných zásad unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudky Bartsch, C-427/06, EU:C:2008:517, bod 18; Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, bod 25, a Römer, C-147/08, EU:C:2011:286, bod 61). Pouhá skutečnost, že vnitrostátní opatření spadá do oblasti, v níž má Unie pravomoci, tedy nemůže způsobit,

že bude spadat do působnosti práva Unie, a tedy způsobit použitelnost Listiny (v tomto smyslu viz rozsudky Gueye a Salmerón Sánchez, C-483/09 a C-1/10, EU:C:2011:583, body 55, 69 a 70, jakož i Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, body 104, 105, 180 a 181).

- 37 V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora je pro určení, zda vnitrostátní opatření spadá pod uplatňování práva Unie ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, třeba kromě dalších skutečností ověřit, zda má dotčená vnitrostátní právní úprava za cíl provádět ustanovení práva Unie, jakou má tato právní úprava povahu a zda sleduje jiné cíle, než které zahrnuje právo Unie, i když může toto právo nepřímo ovlivnit, a zda existuje zvláštní ustanovení práva Unie v této oblasti nebo způsobilé ji ovlivnit (viz rozsudky Annibaldi, EU:C:1997:631, body 21 až 23; Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 79; Ymeraga a další, C-87/12, EU:C:2013:291, bod 41, jakož i Siragusa, EU:C:2014:126, bod 25).
- 38 Pokud jde zaprvé o cíle sledované právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení, podle údajů obsažených ve spise předaném Soudnímu dvoru a vysvětlení španělské vlády na jednání se jeví, že tato právní úprava stanoví režim odpovědnosti španělského státu z titulu „abnormálního fungování“ soudní správy. Za tímto účelem článek 57 statutu zaměstnanců a čl. 116 odst. 1 LPL přiznávají zaměstnavateli, jestliže délka řízení týkajícího se zpochybnění propuštění přesáhne 60 dní, právo požádat španělský stát o platbu mezd uhrazených po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po datu zahájení tohoto řízení. Zaměstnanec pak může na základě čl. 116 odst. 2 LPL – v důsledku zákonné subrogace práva, které bylo zřízeno pro zaměstnavatele vůči španělskému státu – požádat přímo španělský stát o zaplacení těchto mezd v případě, že je zaměstnavatel v situaci dočasné platební neschopnosti a uvedené mzdy ještě nevyplatil.
- 39 Z toho vyplývá, že předmětem čl. 116 odst. 2 LPL je nikoli uznání pohledávky zaměstnance vyplývající z jeho pracovních poměrů, která existuje vůči jeho zaměstnavateli, na niž se směrnice 2008/94 může použít na základě jejího čl. 1 odst. 1, ale uznání práva jiné povahy, a sice práva zaměstnavatele požádat španělský stát o odškodnění újmy vzniklé z důvodu „abnormálního fungování“ soudní správy, vyplývající z toho, že vnitrostátní právní předpisy ukládají zaměstnavateli povinnost vyplácet mzdy během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění. Jeví se tak, že ačkoli čl. 116 odst. 2 LPL zakládá právo na platbu částky ve výši rovnající se mzdám splatným po uplynutí 60. pracovního dne trvání tohoto řízení, tato částka představuje odškodnění přiznané zaměstnavateli španělským zákonodárcem, na které může zaměstnanec uplatnit nárok pouze v důsledku zákonné subrogace.
- 40 Kromě toho je třeba uvést, že právo vyplývající z článku 57 statutu zaměstnanců a z článku 116 LPL se nevztahuje na mzdy splatné během prvních 60 pracovních dnů trvání řízení v souvislosti se zpochybněním propuštění. Vzhledem k tomu, že tato ustanovení nezakládají nárok na žádnou platbu, jestliže délka řízení týkajícího se zpochybnění propuštění nepřesáhne 60 pracovních dnů, nezajišťují tak platbu odměny během minimálního období tří posledních měsíců pracovního poměru, kterou vyžaduje článek 3 a čl. 4 odst. 2 směrnice 2008/94. Naproti tomu během období následujícího po 60. pracovním dnu až do doručení rozsudku konstatujícího neoprávněnost tohoto propuštění se toto právo vztahuje na všechny mzdy bez jakékoli horní hranice.
- 41 Z těchto charakteristických rysů právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení vyplývá, že tato právní úprava sleduje jiný cíl, než je cíl spočívající v zajištění minimální ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, uvedený ve směrnici 2008/94, a sice cíl spočívající v zajištění toho, že španělský stát odškodní škodné následky trvání soudních řízení překračujících 60 pracovních dnů.
- 42 I když výše částek vyplacených podle čl. 116 odst. 2 LPL může přesáhnout výši mzdových pohledávek zaručených Fogasa, z vyjádření španělské vlády plyne, že tato okolnost vyplývá ze skutečnosti, že toto ustanovení zakládá nárok na odškodnění, jehož horní hranice není stanovena, s cílem založit odpovědnost španělského státu za nepřiměřeně dlouhou dobu trvání soudního řízení a že není výrazem rozhodnutí španělského zákonodárce přiznat zaměstnancům dodatečnou ochranu v porovnání se zárukou Fogasa.

- 43 Zadruhé je třeba uvést, že žádosti žalobců ve věci v původním řízení o platbu na základě čl. 116 odst. 2 LPL, které jsou předloženy předkládajícímu soudu, se nevztahují ne období pokryté zárukou Fogasa, ale jdou nad rámec této záruky. Jak vyplývá z bodu 30 tohoto rozsudku, tito zaměstnanci od Fogasa obdrželi úhrady mzdových pohledávek do výše zákonem stanovených horních hranic, které splňují povinnost minimální ochrany zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele uloženou směrnicí 2008/94. Za těchto okolností se skutečnost, že je žalobcům ve věci v původním řízení právo vyplývající z čl. 116 odst. 2 LPL přiznáno, či nikoli, nemůže dotknout minimální ochrany, kterou jim španělský stát zaručil prostřednictvím Fogasa v souladu s články 3 a 4 této směrnice, ani nemůže tuto ochranu omezit.
- 44 Pokud jde zařetí o čl. 11 první pododstavec uvedené směrnice, na který odkazuje předkládající soud ve svém předkládacím rozhodnutí, toto ustanovení se omezuje na konstatování, že se směrnicí 2008/94 „nedotýká možnosti členských států uplatňovat nebo přijímat právní a správní předpisy, které jsou pro zaměstnance příznivější“. S ohledem na své znění toto ustanovení, které je uvedeno v kapitole V nadepsané „Obecná a závěrečná ustanovení“, nepřiznává členským státům možnost přijímat právní předpisy na základě práva Unie, ale na rozdíl od možností stanovených v kapitolách I a II uvedené směrnice se omezuje na to, že členským státům přiznává pravomoc na základě vnitrostátního práva stanovit takové příznivější právní předpisy mimo rámec režimu stanoveného touto směrnicí.
- 45 Z toho vyplývá, že takové ustanovení vnitrostátního práva, jako je ustanovení dotčené ve věci v původním řízení, které se omezuje na to, že zaměstnancům přiznává příznivější ochranu vyplývající z výkonu pouze pravomoci členských států, která je potvrzena čl. 11 prvním pododstavcem směrnice 2008/94, nelze považovat za ustanovení spadající do působnosti této směrnice.
- 46 Kromě toho na základě judikatury Soudního dvora citované v bodě 36 tohoto rozsudku pouhá okolnost, že právní úprava dotčená ve věci v původním řízení spadá do oblasti, v níž má Unie pravomoci na základě čl. 153 odst. 2 SFEU, nemůže způsobit použitelnost Listiny.
- 47 Konečně je třeba připomenout, že sledování cíle ochrany základních práv v právu Unie, pokud jde jak o unijní činnost, tak uplatňování práva Unie členskými státy, je odůvodněno nutností zabránit tomu, aby ochrana základních práv, která se může lišit v závislosti na dotyčném vnitrostátním právu, porušovala jednotnost, přednost a účinnost práva Unie (v tomto smyslu viz rozsudky Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, EU:C:1970:114, bod 3, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, bod 60, a Siragusa, EU:C:2014:126, body 31 a 32). S ohledem na úvahy uvedené v bodech 40, 41 a 43 tohoto rozsudku přitom právní úprava dotčená ve věci v původním řízení takové nebezpečí nevykazuje.
- 48 Ze všech těchto skutečností vyplývá, že čl. 116 odst. 2 LPL nelze považovat za článek uplatňující právo Unie ve smyslu čl. 51 odst. 1 Listiny, a tudíž jej nelze přezkoumat s ohledem na záruky uvedené v Listině, a zejména její článek 20.
- 49 S ohledem na všechny předcházející úvahy je třeba na položené otázky odpovědět, že taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž zaměstnavatel může požádat dotčený členský stát o úhradu mezd splatných během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po podání žaloby a podle níž, jestliže zaměstnavatel tyto mzdy neuhradil a nachází se v situaci dočasné platební neschopnosti, může dotčený zaměstnanec v důsledku zákonné subrogace požádat přímo tento stát o platbu uvedených mezd, nespadá do působnosti směrnice 2008/94, a nemůže být tedy přezkoumána s ohledem na základní práva zaručená Listinou, a zejména její článek 20.

K nákladům řízení

- 50 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Taková vnitrostátní právní úprava, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, podle níž zaměstnavatel může požádat dotčený členský stát o úhradu mezd splatných během řízení týkajícího se zpochybnění propuštění po uplynutí 60. pracovního dne následujícího po podání žaloby a podle níž, jestliže zaměstnavatel tyto mzdy neuhradil a nachází se v situaci dočasné platební neschopnosti, může dotčený zaměstnanec v důsledku zákonné subrogace požádat přímo tento stát o platbu uvedených mezd, nespadá do působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/94/ES ze dne 22. října 2008 o ochraně zaměstnanců v případě platební neschopnosti zaměstnavatele, a nemůže být tedy přezkoumána s ohledem na základní práva zaručená Listinou základních práv Evropské unie, a zejména její článek 20.

Podpisy.